

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΛΗΞΗΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΥ

Ο μέλλοντας έχει τις ίδιες καταλήξεις με τον ενεστώτα, μόνο που προστίθεται ένα -σ- (ο χρονικός χαρακτήρας) πριν από τις καταλήξεις.

Τα αφωνόληκτα ρήματα τα οποία έχουν χαρακτήρα άφωνο σύμφωνο, δηλαδή ουρανικό, χειλικό ή οδοντικό, σχηματίζουν την οριστική του μέλλοντα όπως τα φωνηεντόληκτα, με τη διαφορά ότι από τη συγχώνευση του χαρακτήρα των ρημάτων αυτών με τον χρονικό χαρακτήρα -σ- προκύπτουν τα ακόλουθα:

Χειλικός χαρακτήρας π, β, φ (πτ) + σ → ψ
Ουρανικός χαρακτήρας κ, γ, χ (ττ, σσ) + σ → ξ
Οδοντικός χαρακτήρας τ, δ, θ (ζ) + σ → αποβάλλεται ο οδοντικός χαρακτήρας και μένει το -σ-

ΧΡΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΛΛΑΒΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΟΡΙΣΤΟ

συλλαβική αύξηση	χρονική αύξηση
προσθήκη ενός έ- πριν από το θέμα	Έκταση του αρχικού βραχύχρονου φωνήεντος
λύω → έ-λυ-ον	α, ε → η άρχω → ήρχον έλπίζω → ήλπιζον
γράφω → έ-γραφ-ον	αι, ει → η αίρω → ήρον εικάζω → ήκαζον
	ο → ω όρίζω → ώριζον
	οι → ω οϊκίζω → ώκιζον
	ι, υ → ι, υ ιδρύω → ίδρυνον ύβριζω → ύβριζον
	αυ, ευ → ηυ αύξω → ηύξον εύδω → ηύδον

1. Τα ρήματα που αρχίζουν από ρ-, όταν παίρνουν αύξηση, γράφονται με δύο ρ, π.χ. ρίπτω → ῥριπτον.
2. Στα σύνθετα ή παρασύνθετα[1] ρήματα με α' συνθετικό πρόθεση, η αύξηση μπαίνει μετά την πρόθεση, π.χ. ἀπάγω → ἀπήγον, ἐκφέρω → ἐξέφερον, ἐγκωμιάζω → ἐνεκωμιάζον.

ΣΧΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΗΞΕΩΝ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟ

Τα φωνηεντόληκτα ρήματα λήγουν σε -κα. (π.χ. λέ - λυ - κα)

	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ	ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ
Ουρανικόληκτα (κ, γ, χ, ττ, σσ):	-χ-,	-γμ-
Χειλικόληκτα (π, φ, β, πτ):	-φ-	-μμ-
Οδοντικόληκτα (τ, δ, θ, ζ):	-κ-	-σμ-

ΑΝΑΔΙΠΛΑΣΙΑΣΜΟΣ

ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ

	Το ρήμα αρχίζει από:	είδος αναδιπλασιασμού
A.	<ol style="list-style-type: none"> 1. απλό σύμφωνο (εκτός του ρ-) 2. δύο σύμφωνα, από τα οποία: το πρώτο είναι άφωνο (κ, γ, χ, π, β, φ, τ, δ, θ) και το δεύτερο υγρό ή ένρινο (μ, ν, λ, ρ) 	<p>επανάληψη του αρχικού συμφώνου + ε</p> <p>λύω → λέλυκα</p> <p>γράφω → γέγραφα</p>
B.	<ol style="list-style-type: none"> 1. διπλό σύμφωνο (ζ, ξ, ψ) 2. ρ- 3. δύο σύμφωνα, χωρίς να είναι το πρώτο άφωνο και το δεύτερο υγρό ή ένρινο 4. τρία σύμφωνα 	<p>ψεύδω → ἔψευκα</p> <p>ράπτω → ῥραφα (Προσοχή στον διπλασιασμό του ρ!)</p> <p>κτείνω → ἔκτονα</p> <p>στρατεύω → ἔστράτευκα</p>
Γ.	φωνήεν ή δίφθογγο	<p>ἐλπίζω → ἤλπικα</p> <p>ἀθροίζω → ἤθροικα</p>

1. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται στον αναδιπλασιασμό που παίρνουν τα ρήματα που αρχίζουν από δασέα σύμφωνα (χ, φ, θ), τα οποία τρέπονται στα αντίστοιχα ψιλά (κ, π, τ):

χ→κ	χορεύω	→	κε-χόρευκα
φ→π	φυλάττω	→	πε-φύλαχα
θ→τ	θύω	→	τέ-θυκα

2. Στα σύνθετα ή παρασύνθετα ρήματα με **α' συνθετικό πρόθεση** ο αναδιπλασιασμός μπαίνει μετά την **πρόθεση**, π.χ. ἀπο-γράφω → ἀπο-γέ-γραφα.

3. Ιδιαίτερο είδος αναδιπλασιασμού είναι ο αττικός.
Ρήματα που αρχίζουν από α, ε, ο, στους συντελικούς χρόνους επαναλαμβάνουν τους δύο πρώτους φθόγγους του θέματος και συγχρόνως τρέπουν σε μακρό το αρχικό φωνήεν, δηλαδή α → η, ε → η, ο → ω,
π.χ. ἀκούω → ἀκήκοα (<ἀκ-ἀκο-α), ἐλαύνω → ἐλήλακα (<ἐλ-ἐλα-κα), ὀρύττω → ὀρώρυχα (<ὀρ-ὀρυ-χα).

ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ

Στον υπερσυντέλικό όσα ρήματα ξεκινάνε από **σύμφωνο**, απλά τοποθετούμε την συλλαβική αύξηση ε-.